

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА**

**ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України**

**НАУКОВІ РОЗРОБКИ
ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ**

Київ – 2019

УДК 001.892(ІПООД імені Івана Зязюна)

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
(протокол № 6 від 22 квітня 2016 р.)*

Науковий редактор:

Л.Б. Лук'янова – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України.

Упорядники:

Г.І. Сотська – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-експериментальної роботи ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України;

О.В. Тринус – кандидат педагогічних наук, вчений секретар ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України.

Наукові розробки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН: інформаційне видання/ за ред. Л.Б. Лук'янової; упоряд. Г.І. Сотська, О.В. Тринус; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. – Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2019. – 28 с.

Видання містить анотований перелік наукових розробок, підготовлених ученими Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України за результатами завершених планових наукових досліджень, що здійснюватися протягом 2014-2016 рр.

Для науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, студентів, викладачів, слухачів курсів підвищення кваліфікації та усіх, хто цікавиться проблема педагогічної освіти і освіти дорослих.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ.....	5
<i>МОНОГРАФІЇ.....</i>	5
НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ПРОДУКЦІЯ.....	11
<i>ПОСІБНИКИ.....</i>	11
<i>МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....</i>	15
НАВЧАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ.....	24
<i>ПРОГРАМА.....</i>	24
ДОВІДКОВА ПРОДУКЦІЯ.....	24
<i>ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК.....</i>	24
<i>БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК.....</i>	25

ВСТУП

За результатами виконання наукових досліджень у 2014-2016 рр. відповідно до 4 наукових напрямів:

Напрямок 4.6.1.7 – Психологія професійної освіти, організаційна психологія та психологія праці:

1. Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді (РК № 0114U003165).

2. Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю (РК № 0114U003164).

Напрямок 4.6.2.3. – Історія педагогіки. Порівняльна педагогіка:

Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки (РК № 0114U003166).

Напрямок 4.6.2.17. – Теоретико-методичні засади освіти дорослих:

Теорія і практика особистісного і професійного розвитку дорослого населення (РК № 0114U003163).

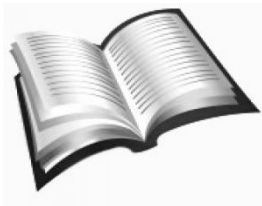
Напрямок 4.6.2.22. – Педагогічна освіта:

1. Моніторинг якості педагогічної освіти (РК № 0116U001466);

2. Формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності (РК № 0114U003168);

3. Культурологічний підхід у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності (РК № 0114U003162);

4. «Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів» (РК № 0114U003167), підготовлено до упродовження 32 наукові праці, серед яких: наукова продукція (9 монографій); науково-виробнича продукція (6 посібників і 14 методичних рекомендацій); навчальна продукція (1 програма); довідкова продукція (1 термінологічний словник і 1 бібліографічний покажчик).

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

МОНОГРАФІЇ

Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика (автори – Аніщенко О.В. Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігаєва Л.Є.)

У монографії здійснено аналіз теоретичних і практичних аспектів особистісного і професійного розвитку дорослих. Охарактеризовано технології професійного розвитку дорослих, особливості навчання дорослих в системі неформальної освіти на основі досвіду англomовних країн. Обґрунтовано психологічні засади особистісного розвитку дорослих, психолого-педагогічні засади професійного розвитку персоналу в умовах внутрішньофірмової підготовки. Значну увагу приділено висвітленню особливостей професійного розвитку дорослих у післядипломній педагогічній освіті. Охарактеризовано дидактичні засади особистісного і професійного розвитку незайнятого населення в процесі перепідготовки.

Видання призначається науковцям, викладачам-практикам, представникам громадських організацій, усім тим, хто цікавиться проблемами неперервної освіти і освіти дорослих.

Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика: монографія/ [Аніщенко О.В. Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігаєва Л.Є.]; за заг. ред. Аніщенко О.В. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 15, 5 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/709978>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/teoriya-i-praktika-osobistisnogo-i-profesiynogo-rozvitku-doroslogo-naselennya/osobistisniy-i-profesiyniy-rozvitok-doroslih-teoriya-i-praktika/>

Підготовка педагогічного персоналу для роботи з дорослими: теоретичний і методичний аспекти (автор – Лук'янова Л.Б.)

У монографії здійснено аналіз теоретичних і методичних аспектів підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослими. На основі аналізу вітчизняного і зарубіжного досвіду розкрито специфіку професійної підготовки та діяльності фахівців, які працюють з дорослою аудиторією. Виявлено особливості професійної підготовки педагогічного

персоналу для роботи з дорослими у формальній і неформальній освіті. Особливу увагу приділено розвитку андрагогічної компетентності персоналу. Здійснено прогностичне обґрунтування використання можливостей неформальної освіти щодо підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослими.

Видання призначається менеджерам освіти, науковцям, викладачам-практикам, представникам громадських організацій, усім тим, хто цікавиться проблемами освіти впродовж життя, освіти дорослих.

Лук'янова Л.Б. Підготовка педагогічного персоналу для роботи з дорослими: теоретичний і методичний аспекти: монографія [Лук'янова Л.Б.]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 9,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/710017>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/teoriya-i-praktika-osobistisnogo-i-profesiynogo-rozvitku-doroslogo-naselennya/pidgotovka-pedagogichnogo-personalu-dlya-roboti-z-doroslimi-teoretichniy-i-metodichniy-aspekti/>

Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика (автори – Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Котун К.В.)

У монографії розкрито особливості формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності. порушуються проблеми професійного розвитку майбутніх вчителів. Запропоновано авторські ідеї щодо їх розв'язання. Розвинуто систему інноваційних підходів методологічного, загальнопедагогічного, дидактичного, методичного та практичного характеру.

Упровадження монографії сприятиме формуванню професійних умінь і навичок вчителя, та підвищенню ефективності їх професійної підготовки.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика / За ред. О. І. Огієнко; Авт. кол.: Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Котун К. В.). – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 10,75 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/70580>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotovnosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/formuvannya-gotovnosti-maybutnih-vчителiv-do-innovaciyno-diyalnosti-teoriya-i-praktika/>

Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю (автори – Єгорова Є.В, Заєць І.В., Ігнатович О.М., Кобченко В.І., Литвинова Н.І., Марченко І.Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В.В., Шевенко А.М., Татаурова-Осика Г.П.)

У монографії обґрунтовано теоретико-методологічні засади психологічного професійного відбору майбутніх педагогів, розроблення технологій відбору молоді до вищих педагогічних навчальних закладів та здійснено експериментальну перевірку їх ефективності. Представлено концепцію дослідження, що ґрунтується на вихідних положеннях психотехніки, психологічних теоріях особистості, діяльності, мотивації, особистісно-орієнтованого виховання; висвітлено психологічні засади відбору старшокласників й абітурієнтів, здатних до педагогічної діяльності, та критерії, за якими визначається придатність особистості до освітньо-професійної діяльності в сфері педагогічної освіти; визначені психологічні умови здійснення процедури професійного відбору учнівської молоді до ВПНЗ.

Монографія призначена для працівників наукових установ, вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, а також є корисною для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема, педагогічних класів та університетів майбутнього вчителя, центрів зайнятості, що здійснюють профорієнтаційну роботу з молоддю, профконсультантів та інших фахівців з профорієнтації.

Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю: монографія / [Єгорова Є.В, Заєць І.В., Ігнатович О.М., Кобченко В.І., Литвинова Н.І., Марченко І.Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В.В., Шевенко А.М., Татаурова-Осика Г.П.]; за ред. О.М. Ігнатович. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 20,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу:

<http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705934>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologo-pedagogichni-tehnologi-vidboru-uchnivsko-molodi-do-vnz-pedagogichnogo-profilyu/>

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів (автори – Сотська Г.І., Вовк М.П., Соломаха С.О., Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.)

У монографії розкрито етичні та естетичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів у контексті сучасних пріоритетів реформування мистецько-

педагогічної освіти. Схарактеризовано теоретичні аспекти проблеми й проаналізовано історичний досвід розвитку професійного досвіду викладачів на етико-естетичних засадах. Представлено результати наукового пошуку науковців відділу з таких проблем: розвиток естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів; художньо-естетичний досвід світоглядного становлення людства в культурі; розвиток комунікативного досвіду – основа професійної компетентності викладача; розвиток професійного досвіду викладачів-фольклористів: ретроспективний аналіз; розвиток професійного досвіду українських педагогів-музикантів у контексті становлення теорії і практики мистецької освіти; досвід педагогів-музикантів – чинник становлення компетентнісної парадигми національної музично-педагогічної освіти.

Матеріали, подані в монографії, можуть стати у нагоді викладачам ВНЗ різних рівнів акредитації, науковцям, вчителям, студентам.

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів: монографія / [Сотська Г.І., Возк М.П., Соломаха С.О., Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 10,0 друк. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/708688>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: [http://ipood.com.ua/e-library/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv-543/](http://ipood.com.ua/e-library/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv-543/)

Розвиток професійного досвіду педагогів-музикантів у вищих навчальних закладах України (XVIII – XX ст.) (автори – Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.)

У монографії обґрунтовано теоретико-методологічні засади музично-педагогічної освіти, виділено провідні тенденції її розвитку в контексті інтеграції до європейського освітнього простору, з'ясовано історичні передумови становлення музичної галузі. На основі ретроспективного аналізу визначено етапи розвитку музичної освіти в різних регіонах України, досліджено еволюцію змісту форм і методів музично-теоретичної дисципліни та розкрито основні напрями розвитку музично-педагогічної освіти в Україні у період XVIII – початку XX ст. Теоретичну і практичну значущість містять обґрунтовані основні напрями розвитку та модернізації музичної освіти і професійного досвіду видатних українських педагогів-музикантів у різних регіонах України. Значна увага

надається характеристиці форм концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності видатних українських педагогів-музикантів.

Матеріали, подані в монографії, можуть стати у нагоді викладачам ВНЗ різних рівнів акредитації, науковцям, вчителям, студентам.

Розвиток професійного досвіду педагогів-музикантів у вищих навчальних закладах України (XVIII – XX ст.): монографія [Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 10,0 друк. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/706188>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesijnogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/rozvitok-profesijnogo-dosvidu-pedagogiv-muzikantiv-u-vischih-navchalnih-zakladah-ukrani-hv--hh-st/>

Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді (автори – Е.О.Помиткін, В.В.Рибалка, З.Л.Становських, Н.В.Павлик, М.В.Бастун, О.В.Шкіренко, О.В.Раздімовська, М.Д.Жмурко)

Коллективну монографію присвячено психологічним проблемам підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді. Висвітлено ряд аспектів розвитку духовного потенціалу, таких як: досвід; емоційно-вольова саморегуляція; духовні цінності; духовні якості характеру; діалогічна спрямованість особистості; духовні інтелектуально-творчі здібності. Представлений емпіричний інструментарій, зокрема діагностичні методики і засоби розвитку такої готовності, може бути корисним для психологів і педагогічних працівників різного профілю та спеціалізації, а також науковців, що працюють у цій галузі, і широкого загалу людей, які цікавляться питаннями духовного розвитку молоді.

Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді: монографія / [Е.О.Помиткін, В.В.Рибалка, З.Л.Становських, Н.В.Павлик, М.В.Бастун, О.В.Шкіренко, О.В.Раздімовська, М.Д.Жмурко]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 10,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705930>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/>

Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки (автори – Дяченко Л.М., Марусинець М.М., Пазюра Н.В., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.)

У монографії здійснено теоретичний аналіз провідних тенденцій професійного розвитку вчителів у країнах Європи та Сполучених Штатах Америки в умовах підготовки населення країн до життя в Епоху Суспільства Знань. Проаналізовано теоретичні підходи до дослідження проблеми професійного розвитку вчителів у працях провідних вчених та документах міжнародних організацій; окреслено ключові напрями дослідження феномену професійного розвитку педагогів у світовому освітньому просторі. Досліджено законодавчо-правові та нормативні засади педагогічної освіти, обґрунтовано тенденції підготовки та підвищення кваліфікації педагогічного персоналу для закладів освіти в Європі та США, виявлено сучасні вимоги до компетентнісного профілю сучасного педагога.

Обґрунтовано рекомендації щодо творчого використання прогресивних ідей європейського та американського досвіду професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл для оновлення української системи професійної педагогічної освіти на трьох рівнях: національному, інституційному, індивідуальному.

Для наукових і науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, педагогічних працівників середніх загальноосвітніх.

Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки: монографія / [Дяченко Л.М., Марусинець М.М., Пазюра Н.В., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 13,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705861>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/tendenci-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv-u-kranah-vropeyskogo-soyuzu-i-spoluchenih-shtativ-ameriki/tendenci-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv-u-kranah-vropeyskogo-soyuzu-i-spoluchenih-shtatah-ameriki/>

Теоретичні засади культурологічного підходу у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності (автори – Хомич Л.О., Усатенко Т.П., Машкіна С.В., Шахрай Т.О.)

У колективній монографії обґрунтовано теоретичні засади культурологічного підходу у підготовці педагога до виховної діяльності, зокрема: проаналізовані загальнонаукові стратегії методології у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності; доведено, що культурологічний підхід є науковою основою становлення та розвитку

професійної компетентності майбутнього педагога; обґрунтовано, що громадянська освіта – провідний напрям організації, змісту освітнього процесу у вищих педагогічних навчальних закладах; визначено концептуальні основи і технологічну складову розвитку інноваційної виховної діяльності майбутнього педагога на засадах культурологічного підходу.

Монографія може стати у нагоді науковим і педагогічним працівникам, що досліджують проблеми підготовки вчителів до виховної діяльності.

Теоретичні засади культурологічного підходу у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності: монографія / [Хомич Л.О., Усатенко Т.П., Машкіна С.В., Шахрай Т.О.]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 10,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705933/>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/kulturologichniy-pidhid-u-pidgotovci-maybutnogo-pedagoga-do-vihovno-diyalnosti/teoretichni-zasadi-kulturologichnogo-pidhodu-u-pidgotovci-maybutnogo-pedagoga-do-vihovno-diyalnosti/>

НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ПРОДУКЦІЯ

ПОСІБНИКИ

Особистісний розвиток дорослих у неперервній професійній освіті (автори – Аніщенко О.В., Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігаєва Л.Є.)

У посібнику висвітлено практичні аспекти особистісного розвитку дорослих у неперервній освіті. Охарактеризовано різновиди технологій, активні форми і методи навчання для особистісного розвитку дорослих. Обґрунтовано модель професійного розвитку персоналу в умовах внутрішньофірмової підготовки. Викладено технології, форми і методи навчання в неформальній освіті дорослих за кордоном; зміст і форми навчання у післядипломній педагогічній освіті. Розкрито дидактико-технологічні засади особистісного і професійного розвитку незайнятого населення в процесі перепідготовки.

Для науковців, педагогів-практиків, представників громадських організацій, фахівців у галузі професійної освіти, зайнятості населення.

Особистісний розвиток дорослих у неперервній професійній освіті: посібник / [Аніщенко О.В. Банім О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігасва Л.Є.] ; за заг. ред. Аніщенко О.В. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 14, 5 др. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/teoriya-i-praktika-osobistisnogo-i-profesiynogo-rozvitku-doroslogo-naselennya/osobistisniy-rozvitok-doroslih-u-neperervniy-profesiyniy-osviti/>

Естетичні та етичні чинники розвитку когнітивного досвіду викладачів художньої культури вищих педагогічних навчальних закладів (автор – Соломаха С.О.)

У посібнику висвітлено сутність феномену розвитку когнітивного досвіду викладачів художньої культури вищих педагогічних навчальних закладів. Створено «банк» педагогічних технологій та виявлено естетичні та етичні чинники викладання художньої культури у вищих педагогічних навчальних закладах. Розкрито ефективні шляхи, форми, методи і прийоми впровадження інноваційного досвіду викладання художньої культури у процес професійної діяльності викладачів навчальних закладів різного рівня акредитації.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам мистецьких факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Соломаха С.О. Естетичні та етичні чинники розвитку когнітивного досвіду викладачів художньої культури вищих педагогічних навчальних закладів: посібник / С.О. Соломаха. К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 8,0 друк. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-kognitivnogo-dosvidu-vikladachiv-hudojno-kulturi-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/>

Методологічні проблеми наукової психології (автор – Рибалка В.В.)

У посібнику висвітлюються деякі проблеми побудови методології сучасної психологічної науки, в центрі якої стоїть категорія особистості. Посібник підготовлений на основі курсу лекцій, прочитаних студентам, магістрам та аспірантам психологічних факультетів вищих навчальних закладів, тому він адресований саме цій категорії читачів, а також викладачам психології, слухачам інститутів післядипломної освіти та професійним психологам.

Рибалка В.В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник / Валентин Васильович Рибалка. – К.: Талком, 2017. – 245 с.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705937>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/metodologichni-problemi-naukovo-psihologi/>

Психологічні особливості підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями (автори – Радзімовська О.В., Становських З.Л., Шкіренко О.В.)

У посібнику висвітлено теоретико-методологічні основи та методичні підходи до вирішення актуальної проблеми підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями. Особливу увагу приділено аксіологічним, мотиваційно-смысловим та емоційно-вольовим аспектам саморегуляції педгогів у вирішенні професійних завдань.

Розкрито питання щодо психологічної діагностики готовності педагогічного персоналу до розвитку духовного потенціалу молоді, презентовано конкретний дослідницький інструментарій. Наведено результати експериментальної роботи за цим напрямком і описані психологічні особливості ціннісної, мотиваційної-смысловой та емоційно-вольової саморегуляції сучасних педагогів у вирішенні завдань духовного розвитку учнів.

Презентовані практичні психологічні розробки для вдосконалення особистісної підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями. Книга може бути корисною вчителям, соціальним педагогам, шкільним психологам, науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам вищої школи, студентам, а також широкому загалу дорослих, які зацікавлені у власному самопізнанні, духовному саморозвитку та професійній самореалізації.

Психологічні особливості підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями: посібник / Радзімовська О.В., Становських З.Л., Шкіренко О.В. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 11,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/709799>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogiv-do-duhovno-orientovano-rozvivaino-vzaemodi-z-uchnyami/>

Професійна підготовка майбутнього педагога до виховної діяльності (автори – Лактіонова Г.М., Кондратова Л.Г., Гаркавенко З.О.)

У посібнику досліджуються теоретико-методологічні та практичні аспекти професійної підготовки майбутнього педагога до виховної діяльності на засадах культурологічного підходу.

Особлива увага приділяється підготовці педагога до роботи з родиною, налагодженню на розвитку партнерських взаємовідносин навчальних закладів з родинами. Представлено технології підготовки педагогів до виховної діяльності, зокрема матеріали підготовки до психолого-педагогічної практики студентів педагогічних закладів.

Професійна підготовка майбутнього педагога до виховної діяльності: посібник / Лактіонова Г.М., Кондратова Л.Г., Гаркавенко З.О. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 8,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705932/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/kulturologichniy-pidhid-u-pidgotovci-maybutnogo-pedagoga-do-vihovno-diyalnosti/profesiyna-pidgotovka-maybutnogo-pedagoga-do-vihovno-diyalnosti/>

Інноваційні педагогічні технології (автори – Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Красильник Ю.С., Годлевська К. В., Кобюк Ю.М.)

В посібнику розкрито теоретичні підходи до проблеми інноваційних педагогічних технологій у підготовці вчителя, та розглянуто інноваційні педагогічні технології у підготовці сучасного вчителя.

Упровадження посібника сприятиме формуванню професійних умінь і навичок вчителя, та підвищенню ефективності професійної їх підготовки.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Інноваційні педагогічні технології: посібник / [О. І. Огієнко, Т. Г. Калюжна, Ю. С. Красильник, Л. О. Мільто, Ю. Л. Радченко, К. В. Годлевська, Ю. М. Кобюк]; за ред. О. І. Огієнко. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 10,5 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705810/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotovnosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/nnovaciyni-pedagogichni-tehnologi-537/>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Підготовка майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності (автор – Кобюк Ю.М.)

У методичних рекомендаціях з'ясовано особливості використання інтерактивних педагогічних технологій у школі, обґрунтовано важливість підготовки майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності, розкрито організаційно-педагогічні умови, спрямовані на забезпечення такої підготовки, та подаються рекомендації щодо їх застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме підвищенню якості підготовки майбутнього вчителя.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Кобюк Ю.М. Підготовка майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності / Ю.М. Кобюк. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 2,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705792/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotovnosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/pidgotovka-maybutnogo-vchitelya-do-zastosuvannya-interaktivnih-tehnologiy-u-profesiy-niy-diyalnosti/>

Підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності (автори – Годлевська К.В., Кобюк Ю.М.)

У методичних рекомендаціях розкрито сутність підготовки майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності. Розкрито місце та роль інформаційно-комунікативних технологій у підготовці майбутніх вчителів, описані організаційно-педагогічні умови та подаються рекомендації щодо застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності майбутніх вчителів.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме підвищенню якості підготовки майбутнього вчителя.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності: метод. рек./

[К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 2,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705793/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotovnosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/pidgotovka-maybutnogo-vchitelya-do-zastosuvannya-informaciyno-komunikativnih-tehnologiy-u-profesiy-niy-diyalnosti/>

Методичне забезпечення відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю (автор – Шевенко А.М.)

Методичні рекомендації присвячені актуальній проблемі психологічного професійного відбору майбутніх педагогів та підпорядковані меті висвітлення методичного забезпечення щодо відбору молоді до вищих педагогічних навчальних закладів.

Подано професіограму вчителя та психограму його особистості. Представлено структуру педагогічних здібностей майбутнього педагога, також висвітлено рівні результативності діяльності вчителя (репродуктивний, адаптивний, локально-моделюючий та системно-моделюючий). Розроблено технологію відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю, яка складається із п'яти підструктур, а саме: технологія виявлення індивідуально-типологічних особливостей особистості майбутнього вчителя; технологія виявлення спрямованості на професії типу «людина-людина»; виявлення емоційної стійкості; технологія виявлення комунікативних та організаторських здібностей; технологія виявлення емпатійних можливостей майбутніх вчителів.

Методичні рекомендації призначені для науковців, викладачів вищих педагогічних навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти, центрів зайнятості, що здійснюють профорієнтаційну роботу з молоддю, профконсультантів та інших фахівців з профорієнтації, а також є корисною для вчителів, аспірантів та абітурієнтів ВПНЗ.

Шевенко А.М. Методичне забезпечення відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю: метод. рек. / Шевенко А.М. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 5,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705891>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologo-pedagogichni-tehnologi-vidboru-uchnivsko-molodi-do-vnz-pedagogichnogo-profilyu/>

Розвиток естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів: методичні рекомендації (автор – Сотська Г.І.)

У методичних рекомендаціях висвітлено теоретичні аспекти розвитку естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва, розкрито передумови розвитку естетичного досвіду викладача образотворчого мистецтва; схарактеризовано його як основи художньо-творчої діяльності викладача; виявлено особливості естетичного досвіду (комунікативно-діалогічний аспект, емоційно-почуттєва основа тощо).

Представлено «Творчі естетико-педагогічні майстерні з розвитку естетичного досвіду викладача образотворчого мистецтва», зміст яких передбачає неперервну зміну творчих видів художньо-естетичної діяльності відповідно до мети поставлених завдань та охоплює майстер-класи, тренінги тощо.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, студентам мистецьких факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Сотська Г.І. Розвиток естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів: метод. реком. / Г.І. Сотська. – ІПООД НАПН України, 2016. – 4,0 друк. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/>

Естетичні та етичні чинники розвитку комунікативного досвіду викладачів філологічних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів (автори – Гомеля Н.С., Флегонтова Н.М.)

У методичних рекомендаціях теоретично обґрунтовано естетичні та етичні чинники розвитку комунікативного досвіду викладачів філологічних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів, а також розкрито сутність, зміст, структуру, функції професійно-педагогічної комунікації відповідно до вимог сучасного інформаційного суспільства. Подано навчальну програму та дидактичні матеріали щодо розвитку комунікативної культури викладачів-вищих навчальних закладів. Зміст програми розвитку комунікативного досвіду викладачів включає модулі: «Засади педагогічного спілкування», у якому представлено сутність понять «комунікація» і «спілкування»; педагогічна діяльність як комунікативний процес; педагогічна комунікація як аспект педагогічного спілкування; психологічні типи учасників педагогічної комунікації; зовнішні і внутрішні чинники педагогічної комунікації; стилі педагогічної комунікації; імідж педагога як чинник педагогічної комунікації; «Технології

педагогічного спілкування», у якому розкрито такі проблеми, як: вербальні засоби професійно-педагогічної комунікації; культура мови і культура мовлення викладача; техніка мовлення; мовленнєвий етикет педагога; екстралінгвістичні і просодичні засоби комунікації; педагогічна техніка як чинник ефективної педагогічної комунікації; комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації; етичні правила у глобальних інформаційних мережах.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам філологічних факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Естетичні та етичні чинники розвитку комунікативного досвіду викладачів філологічних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів: метод. реком. – [Н.С. Гомеля, Н.М. Флегонтова]. – ІПООД НАПН України, 2016. – 3,0 друк. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-komunikativnogo-dosvidu-vikladachiv-filologichnih-disciplin-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/>

Естетичні та етичні чинники розвитку практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів: методичні рекомендації (автор – Кутова О.М.)

Розкрито теоретичні і методичні основи розвитку практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів; розкрито сутність поняття "естетичні та етичні чинники розвитку практичного досвіду"; обґрунтовано вплив на розвиток практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів естетичних та етичних чинників.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам фізико-математичних факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Естетичні та етичні чинники розвитку практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів: метод. реком. / О.М. Кутова. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 4,0 друк. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-praktichnogo-dosvidu-vikladachiv-fiziko-matematichnih-disciplin-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv/>

Викладання психології для учнів старших класів (автор – Помиткін Е.О.)

У методичних рекомендаціях розкрито особливості викладання психологічних знань у загальноосвітніх школах, ліцеях і гімназіях. У теоретичній частині автор обґрунтовує доцільність духовно-особистісного підходу в педагогічній практиці, наводить його провідні принципи висвітлює психологічні механізми духовного розвитку дітей і молоді. Окрема увага приділяється впливу соціально-психологічних факторів на духовне становлення школярів.

У практичній частині запропоновано психолого-педагогічний супровід духовного розвитку учнівської молоді, наводяться дані щодо його апробації. Також наголошується на необхідності розвитку професійної майстерності сучасного педагога, особливо його духовних якостей. Для цього наводиться план і програма спецкурсу “Психологічні аспекти духовного розвитку особистості” для вчителів, викладачів, психологів і керівників системи освіти.

Викладання психології для учнів старших класів: метод. реком. / Помиткін Е.О. – К.: ІПООД НАПН України, 2015. – 6,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу:

<http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705936>;

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/vikladannya-psihologi-dlya-uchniv-starshih-klasiv-metodichni-rekomendaci/>

Діалогічні засади підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнів (автор – Бастун М.В.)

Методичні рекомендації присвячено розгляду діалогічних засад роботи з педагогічними працівниками, спрямованої на їх підготовку до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді. Розкрито базові поняття діалогу як основи духовного спілкування між вчителем та учнями, розглянуто діалогічні складові готовності педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді, а також діалогічні засоби, методи й форми роботи з педагогами, учнями, батьками з метою підготовки вчителя як професіонала, спрямованого на роботу з духовною сферою особистості учня і готового до такої роботи.

Методичні рекомендації призначені для психологів, студентів, магістрантів вищих педагогічних навчальних закладів, вчителів, науковців, для широкого кола користувачів, які цікавляться можливостями вдосконалення педагогічного процесу на основі принципів духовності та діалогу.

Бастун М.В. Діалогічні засади підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнів: метод. реком. / Бастун М.В.– К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 5,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705928>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/dialogichni-zasadi-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchniv/>

Психологічні особливості розвитку духовних якостей характеру особистості в навчально-виховному процесі (автор – Павлик Н.В.)

Методичні присвячені розробленню методів оптимізації психологічних умов характерологічного розвитку особистості, а саме: теоретичному аналізу проблеми розвитку духовних якостей характеру; презентації психодіагностичного інструментарію вивчення особливостей розвитку духовних якостей характеру педагога і учнів й психологічного тренінгу «Розвиток духовних характерологічних рис у педагогів та учнівської молоді».

Інноваційний тренінг спрямований на гармонізацію характеру і розвиток духовних якостей сучасних педагогів і старшокласників шляхом формування моральних ставлень, позитивного мислення, здобуття навичок моральної поведінки. Він поєднує такі форми психологічної роботи як міні-лекції, дискусії, психотренінг, рольові ігри.

Методичні рекомендації призначені для практичних психологів та педагогів для роботи з учнівською молоддю та студентами ВНЗ психолого-педагогічного профілю.

Павлик Н.В. Психологічні особливості розвитку духовних якостей характеру особистості в навчально-виховному процесі: метод. реком. / Павлик Н.В. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 6,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705929>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/psihologichni-osoblivosti-pidgotovki-pedagogichnih-pracivnikiv-do-rozvitku-duhovnogo-potencialu-uchnivsko-molodi/psihologichni-osoblivosti-rozvitku-duhovnih-yakostey-harakteru-osobistosti-v-navchalno-vihovnomu-procesi/>

Емоційно-естетична та оптимістична основи професійного розвитку вчителів (автор – Кудін В.О.)

У методичних рекомендаціях розглядається питання оптимізму як визначальної основи змісту педагогічної науки і практики. Відзначається, що основою всієї системи освіти має бути утвердження ідеалів оптимізму в процесі розвитку людини. Детально аналізуються основи формування оптимістичного сприйняття людьми життя і виникнення його антипода песимізму.

Розкривається тісний взаємозв'язок розвитку оптимістичного сприйняття життя у взаємодії з психолого-фізіологічними, емоційно-естетичними засадами в процесі становлення особистості людини. Значне місце приділено розкриттю впливу об'єктивних і суб'єктивних передумов формування нашого оптимістичного бачення життя, виділяється роль вчителя у формуванні цього складного процесу.

Методичні рекомендації адресовані педагогічним працівникам, які присвятили свою працю навчанню і вихованню справжнього громадянина своєї країни, можуть використовуватись професорсько-викладацьким складом вищих навчальних закладів України, закладами системи неперервної педагогічної освіти у процесі здійснення професійного розвитку українських освітян.

Кудін В.О. Емоційно-естетична та оптимістична основи професійного розвитку вчителів: метод. рекомендації / В'ячеслав Олександрович Кудін. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 4,0 др. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/tendenci-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv-u-kranah-vropeyskogo-soyuzu-i-spolucheni-h-shtativ-ameriki/emociyno-estetichna-ta-optimistichna-osnovi-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv/>

Вчитель як суб'єкт міжнародної освітньої діяльності: досвід англomовних країн (автор – Авшенюк Н.М.)

У методичних рекомендаціях розкрито концептуальні засади професійного розвитку вчителів як суб'єктів міжнародної освітньої діяльності. Охарактеризовано теоретико-методологічні підходи до дослідження проблеми професійного розвитку вчителів у контексті глобалізаційних процесів. На підставі аналізу зарубіжного досвіду окреслено перспективні напрями розвитку глобальної освіти і глобальної педагогіки у розвинених англomовних країнах світу; розкрито особливості формування глобальної компетентності у педагогічного персоналу.

Методичні рекомендації містять опорний теоретичний матеріал, перелік проблемних питань для самостійної роботи, а також список літератури для самостійного опрацювання.

Рекомендовано для магістрантів, аспірантів, докторантів; викладачів вищих навчальних закладів, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Авшенюк Н.М. Вчитель як суб'єкт міжнародної освітньої діяльності: досвід англomовних країн: метод. рекомендації / Наталія Миколаївна Авшенюк. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 3,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705771>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/tendenci-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv-u-kranah-vropeyskogo-soyuzu-i-spoluchenih-shtativ-ameriki/vchitel-yak-subekt-mijnarodno-osvitno-diyalnosti-dosvid-anglomovnih-kran/>

Особливості професійного розвитку вчителів в країнах ЄС (автори – Дяченко Л.М., Постригач Н.О.)

У методичних рекомендаціях представлено особливості професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл у ФРН та країнах Південної Європи.

Розглянуто реформування професійної педагогічної освіти та проаналізовано законодавче забезпечення професійного розвитку вчителів у Німеччині на початку ХХІ століття. Розкрито структуру професійної підготовки учителів в університетах ФРН; охарактеризовано зміст, форми і методи психолого-педагогічної підготовки вчителів; окреслено особливості професійно-педагогічної практики і стажування у загальноосвітніх школах Німеччини. Окреслено перспективи використання ідей німецького досвіду професійного розвитку вчителів у системі неперервної педагогічної освіти України.

Проаналізовано ефективні моделі професійного розвитку вчителів в Італії, Греції, Іспанії. Охарактеризовано діяльність регіональних центрів підвищення кваліфікації вчителів у Греції та Італії.

Методичні рекомендації мають практичну спрямованість, можуть використовуватись професорсько-викладацьким складом вищих навчальних закладів України, закладами системи неперервної педагогічної освіти у процесі здійснення професійного розвитку українських освітян, аспірантами, студентами, магістрантами педагогічних спеціальностей при вивченні курсів «Педагогіка вищої школи» «Порівняльна педагогіка», «Історія педагогіки».

Особливості професійного розвитку вчителів в країнах ЄС: метод. рекомендації / [Людмила Миколаївна Дяченко, Надія Олегівна Постригач]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 4,5 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705860>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/tendenci-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv-u-kranah-vropeyskogo-soyuzu-i-spoluchenihshtativ-ameriki/osoblivosti-profesiynogo-rozvitku-vchiteliv-u-kranah-s/>

Технології професійної підготовки педагога до виховної діяльності (автори – Молчанова А.О., Піддячий В.М.)

У методичних рекомендаціях здійснено теоретичний аналіз проблеми професійної підготовки педагога до виховної діяльності. Охарактеризовано пріоритети та спрямованість педагогічної діяльності, розглянуто складові навчально-виховної роботи, вказано на потребу опанування та використання передового освітнього досвіду. Представлено теоретико-методологічне обґрунтування інноваційної технології професійної підготовки педагога до виховної діяльності. Обґрунтовано особливості проектування сприятливого для розвитку особистості педагога середовища.

Для педагогічних працівників, студентів вищих педагогічних навчальних закладів, середніх загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів тощо.

Технології професійної підготовки педагога до виховної діяльності [Молчанова А.О., Піддячий В.М.] / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. – 3,5 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/706078/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/>

Виховна діяльність майбутнього педагога на основі культурологічного підходу (автор – Шарошкіна Н.Г.)

У методичних рекомендаціях здійснено теоретичний аналіз проблеми «Психолого-педагогічного обґрунтування форм підготовки майбутнього педагога до виховної дії на засадах культурологічного підходу». Охарактеризовано функції культурологічних форм підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності. Обґрунтовано психолого-педагогічні аспекти форм підготовки педагога у культурологічному підході до професійної діяльності. На основі аналізу літератури з педагогіки, яка розкриває особливості виховної роботи з дітьми, здійснено класифікацію форм підготовки майбутніх педагогів до виховної дії.

Для педагогічних працівників середніх загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів.

Шарошкіна Н.Г. Виховна діяльність майбутнього педагога на основі культурологічного підходу / Шарошкіна Н.Г. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 3,5 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/706078/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/>

НАВЧАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ

ПРОГРАМА

Інноваційні педагогічні технології (автор – Огієнко О.І.)

В програмі розкрито актуальність, значення, зміст, мета і завдання дисципліни, описано вимоги до знань і вмінь студентів, форми і засоби проміжного та підсумкового контролю, подано зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями.

Упровадження програми сприятиме підвищенню якості підготовки майбутнього вчителя.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Інноваційні педагогічні технології: програма [укл.Огієнко О.І.]. –К.: ІПООД НАПН України, 2015. – 1,0 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу:

<http://lib.iitta.gov.ua/705795/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotovnosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/nnovaciyni-pedagogichni-tehnologi/>

ДОВІДКОВА ПРОДУКЦІЯ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник (автори – Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Красильник Ю.С., Котун К.В.)

Словник термінів побудований за алфавітно-гніздовою системою. В словнику, застосовуючи системний і міждисциплінарний підходи, подано актуальну фахову інноваційну термінологію як використовується у

процесі навчання майбутнього вчителя з метою розвитку його креативного мислення, творчої активності саморефлексії, готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Упровадження словника термінів сприятиме формуванню професійних умінь і навичок вчителя, та підвищенню ефективності професійної їх підготовки.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник / [Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Красильник Ю.С., Котун К.В.]; за ред. О. І. Огієнко. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 4,5 др. арк.

Електронна бібліотека НАПН України: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705812/>

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotvosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/nnovaciyna-diyalnist-vchitelya-terminologichniy-slovník/>

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів (автор – Штома Л.Н.)

У покажчику представлено основні публікації українських науковців з проблем розвитку професійного досвіду викладачів вищих навчальних закладів на етико-естетичних засадах за останні десятиліття (1991 – 2016 рр.). Акцентовано увагу на представленні наукових, навчально-методичних праць співробітників ІПООД НАПН України, присвяченим проблемі етичних та естетичних чинників розвитку професійного досвіду викладачів.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам фізико-математичних факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів: бібліографічний покажчик / Л.Н. Штома. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 5,0 друк. арк.

Сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/bibliografichni-pokajchiki/estetichni-ta-etichni-chinniki-rozvitku-profesiynogo-dosvidu-vikladachiv-vischih-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv-707/>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ

НАУКОВІ РОЗРОБКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Оформлення обкладинки:

К.В. Котун – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України smark@ukr.net

